

บ้านยาบี

หมู่ที่ ๑ ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

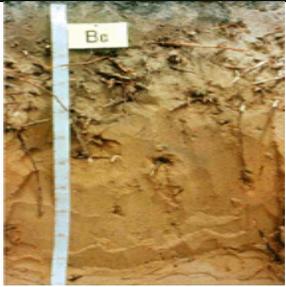
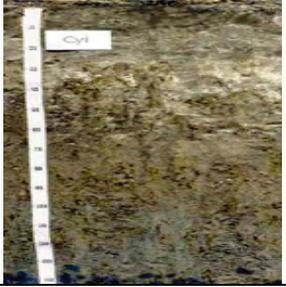
๑. ข้อมูลทั่วไป

บ้านยาบี ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เนื้อที่ ๒,๙๘๔ ไร่ เป็นพื้นที่ลุ่มต่ำ มีประชากรทั้งหมด ๒๗๖ ครัวเรือน จำนวน ๑,๘๐๑ ราย ชาย ๘๔๗ ราย หญิง ๙๕๔ ราย นับถือศาสนาอิสลาม สถานที่สำคัญของชุมชน ได้แก่ โรงเรียนบ้านยาบี โรงเรียนอัสซูลามียะห์ อิสลามียะห์ มีแหล่งน้ำ จำนวน ๑ สาย คือ คลองยาบี โดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้เข้าดำเนินการพัฒนาพื้นที่ ในส่วนที่เป็นที่ราบลุ่ม เพื่อให้เกษตรกรสามารถทำการเกษตรได้ โดยได้ส่งเสริมการปลูกพืชผัก พืชไร่ ในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด เพื่อให้เกษตรกรสามารถทำการเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง

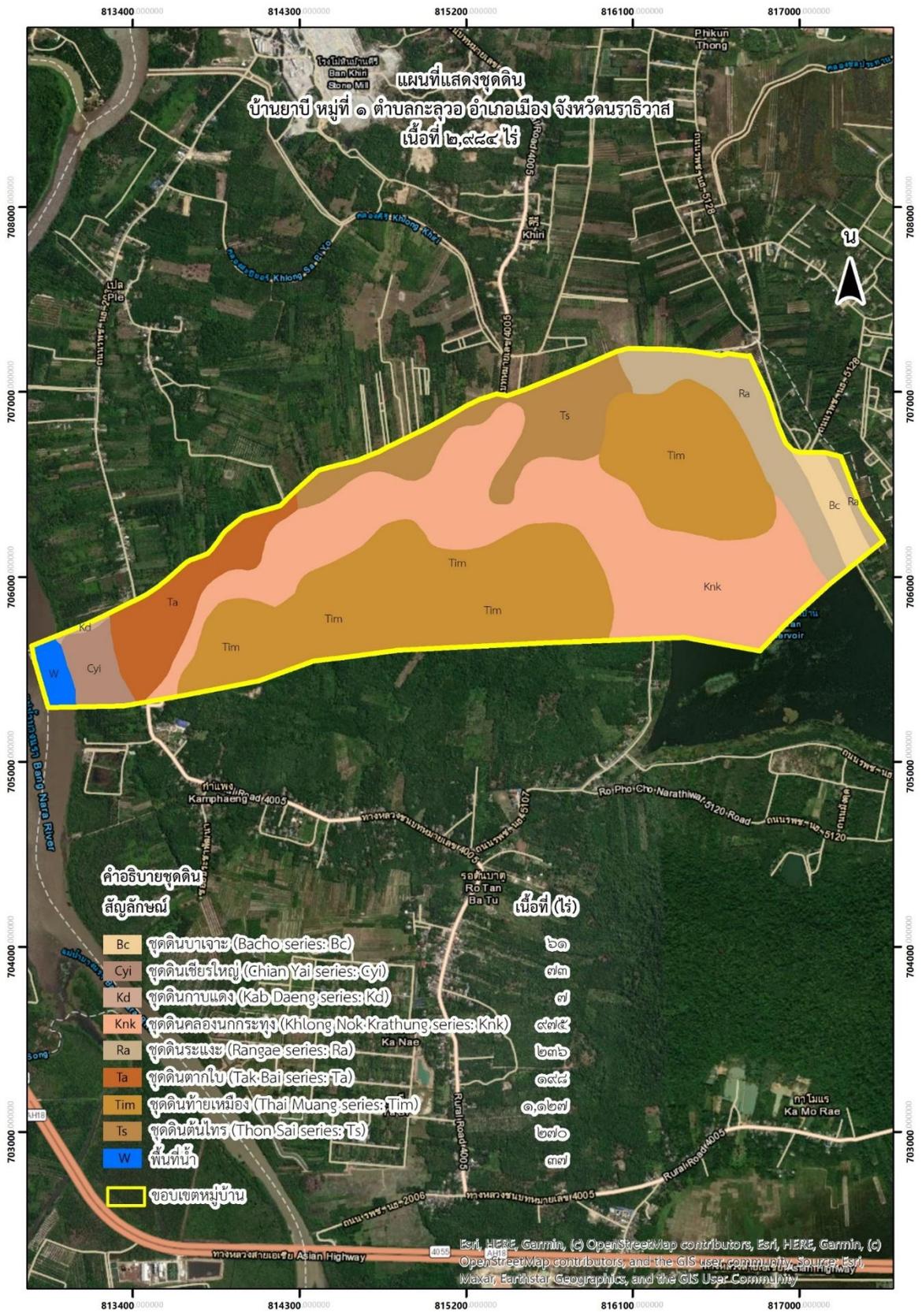

๒. สภาพพื้นที่

บ้านยาปี มีสภาพส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เป็นที่ราบสูง และบางพื้นที่เป็นพื้นที่ลุ่มต้ำน้ำท่วมขัง คุณสมบัติเป็นดินเปรี้ยวจัด ซึ่งประกอบด้วยชุดดิน ๘ ชุดดิน คือ ชุดดินบาเจาะ ชุดดินเชียรใหญ่ ชุดดินกาบแดง ชุดดินคลองนกระทุง ชุดดินระแงะ ชุดดินตากใบ ชุดดินท้ายเหมือง ชุดดินตันไทร ดังนี้

ชุดดิน	ลักษณะชุดดิน	ภาพหน้าตัดดิน
ชุดดินบาเจาะ (Bc)	เป็นดินทรายลึกลับมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วน มีสีน้ำตาลปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดปานกลาง (pH ๕.๕ - ๖.๐) ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วน มีสีน้ำตาลสีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีเหลืองปนแดง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH ๕.๐ - ๖.๕)	
ชุดดินเชียรใหญ่ (Cyi)	เป็นดินเหนียวละเอียดลึกลับมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้งปนเศษพืช ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH ๔.๕ - ๕.๐) ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง สีเทา ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง (pH ๖.๕ - ๗.๐)	
ชุดดินกาบแดง (Kd)	เป็นดินอินทรีย์หนาปานกลาง ดินบนเป็นชั้นวัสดุอินทรีย์มีความหนา ๔๐ - ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH ๔.๕ - ๕.๐) ดินล่างเป็นดินเลนตะกอนน้ำทะเล มีสารประกอบไพไรต์มาก ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง (pH ๔.๕-๖.๐)	
ชุดดินคลองนกระทุง (Knk)	เป็นดินร่วนละเอียดลึกลับมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายมีสีน้ำตาล ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง (pH ๔.๕ - ๖.๐) ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ชั้นดินล่างถัดไปอาจพบดินเหนียวปนทรายมีสีน้ำตาล ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด (pH ๔.๕ - ๕.๕)	
ชุดดินระแงะ (Ra)	เป็นดินลึกลับ ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วน มีสีดำหรือเทาปนดำ ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง สีน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีเหลืองและถดลงไปที่มีความลึกตั้งแต่ ๕๐ - ๑๐๐ ซม. มีลักษณะเป็นดินเลนสีเทาปนน้ำเงินที่มีสารประกอบกำมะถัน	

ชุดดิน	ลักษณะชุดดิน	ภาพหน้าตัดดิน
	มาก ดินนี้มีปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากความเป็นกรดที่รุนแรง	
ชุดดินตากใบ (Ta)	เป็นดินลึกลับมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายแป้งหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง มีสีเทา ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้งหรือดินร่วนปนดินเหนียว มีสีเทา มีจุดประสีน้ำตาลตลอดชั้นดินและอาจพบจุดประสีแดงในดินชั้นล่างถัดลงไป อาจพบชั้นดินตะกอนน้ำทะเลในระดับความลึกที่ลึกกว่า ๑๒๕ ซม. ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง (pH ๔.๕-๖.๐)	
ชุดดินท้ายเหมือง (Tim)	เป็นดินลึก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินทรายปนดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย สีน้ำตาล ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหยาบถึงเป็นดินเหนียวปนทรายหยาบ สีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเหลือง พบชั้นหินแกรนิตผุระหว่างความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง (pH ๕.๐-๖.๐) ตลอดหน้าตัดดิน	
ชุดดินต้นไทร (Ts)	เป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย สีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเทา ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด (pH ๔.๕ - ๕.๕) ดินล่างเป็นดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทราย สีเทา มีจุดประสีเหลืองหรือสีน้ำตาลปนเหลือง ถัดไประหว่างความลึก ๕๐ - ๑๐๐ ซม. พบชั้นดินตะกอนน้ำทะเลที่มีสารประกอบซัลไฟด์อยู่สูง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง (pH ๕.๕ - ๖.๐)	

คำอธิบายชุดดิน สัญลักษณ์

- ชุดดินบาเจาะ (Bacho series: Bc)
- ชุดดินเชียรใหญ่ (Chian Yai series: Cyi)
- ชุดดินกบแดง (Kab Daeng series: Kd)
- ชุดดินคลองนกระทุง (Khlong Nok Krathung series: Knk)
- ชุดดินระแงะ (Rangae series: Ra)
- ชุดดินตากใบ (Tak Bai series: Ta)
- ชุดดินท้ายเหมือง (Thai Muang series: Tim)
- ชุดดินตันไทร (Thon Sai series: Ts)
- พื้นที่น้ำ

- เนื้อที่ (ไร่)**
- ๖๑
  - ๗๓
  - ๗
  - ๙๗๕
  - ๒๓๖
  - ๑๘๘
  - ๑,๑๒๗
  - ๒๗๐
  - ๓๗

ขอบเขตหมู่บ้าน

Esri, HERE, Garmin, (c) OpenStreetMap contributors, Esri, HERE, Garmin, (c) OpenStreetMap contributors, and the GIS user community, Source: Esri, Maxar, Earthstar Geographics, and the GIS User Community

๓. การส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้สำรวจและรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาในพื้นที่ โดยได้ดำเนินการจัดทำโครงการของงบประมาณทั้งในเรื่องการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การสนับสนุนองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ อาทิ การฝึกอบรม สาธิตในพื้นที่ พร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิต ตลอดจนการศึกษาเรียนรู้ดูงานในพื้นที่ที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้เกษตรกรสามารถพัฒนาพื้นที่การเกษตรของตนเองและประกอบอาชีพการเกษตรอย่างยั่งยืนและพึ่งตนเองได้ โดยดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗ มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๓.๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๑) เกษตรกรได้รับการพัฒนาพื้นที่โดยการปรับปรุงแปลงนาลักษณะที่ ๑ (การปั้นคันนา) เนื้อที่ ๑๐๐ ไร่ จำนวน ๒๖ ครัวเรือน

๒) เกษตรกรได้รับการพัฒนาพื้นที่โดยการปรับปรุงแปลงนาลักษณะที่ ๓ (ขุดคู-ยกร่อง) เนื้อที่ ๒๗๕.๕ ไร่ จำนวน ๓๗ ครัวเรือน

๓) ก่อสร้างและซ่อมแซมเส้นทางลำเลียง เพื่อเป็นเส้นทางสัญจรและลำเลียงผลผลิตทางการเกษตร ระยะทาง ๒๗ กิโลเมตร

๓.๒ อบรมหลักสูตร

๑) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกพืชผักพืชไร่และไม้ผลในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดในบริเวณรอบบ้าน จำนวน ๓๕ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการอบรมการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ จำนวน ๒๕ ราย

๓) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ดินพรุ จำนวน ๒๕ ราย

๔) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกข้าว จำนวน ๒๖ ราย

๕) เกษตรกรได้รับการอบรมการเพาะเห็ดฟางกองเตี้ยด้วยซีลี้อย่างพาราและผักตบชวา เพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือน จำนวน ๑๓ ราย

๖) เกษตรกรได้รับการอบรมการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากกก กระจูด และหญ้าแฝก จำนวน ๑๐ ราย

๗) เกษตรกรได้รับการอบรมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ พร้อมทั้งสนับสนุนพันธุ์ปลาและอาหารปลา ขนาดเล็ก จำนวน ๑๕ ราย

๘) เกษตรกรได้รับการอบรมการเลี้ยงสัตว์ปีก (ไก่/เป็ด) พร้อมทั้งสนับสนุนพันธุ์ไก่ อาหารไก่ จำนวน ๒๕ ราย

๙) เกษตรกรได้รับการอบรมการผลิตผลิตภัณฑ์ป้องกันยุงกัดจากพืชสมุนไพรไล่ยุงในท้องถิ่นและการควบคุมโรคที่นำโดยยุง จำนวน ๑ ราย

๑๐) เกษตรกรได้รับส่งเสริมและสาธิตการพัฒนาการทอผ้าฝ้ายยกดอก จำนวน ๔ ราย

๑๑) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกพืชผักพืชไร่และไม้ผลในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดในบริเวณรอบบ้าน จำนวน ๒๕ ราย

๓.๓ การสาธิตในพื้นที่

๑) เกษตรกรได้รับการสาธิตการทำการใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ จำนวน ๔๐ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด จำนวน ๒๐ ราย

๓) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้วัสดุคูปุนเพื่อปรับปรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น)

จำนวน ๔๕ ราย

๓.๔ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

๑) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด) ให้แก่เกษตรกรเพื่อใช้ปรับปรุงดินเปรี้ยวจัด ปรับปรุงเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดินสำหรับใช้ในแปลงเกษตรปลูกพืชผัก พืชไร่ ไม้ผล จำนวน ๔๒ ครัวเรือน

๒) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชผักบริโภคในครัวเรือนปลอดภัยจากสารพิษ และจำหน่ายสร้างรายได้ในครัวเรือนให้แก่เกษตรกร จำนวน ๒๐ ครัวเรือน

๓) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์พืช (กิ่งพันธุ์ ท่อนพันธุ์อ้อย ฝรั่ง มะนาว มะพร้าว ส้มโอ) เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่บริเวณบ้าน และพื้นที่แปลงเกษตร จำนวน ๗ ครัวเรือน

๔) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์ปลา (ปลานิล ปลาดุก ปลาตะเพียน) เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงปลาในกระชังและในร่องสวนและบ่อดิน จำนวน ๒๕ ครัวเรือน

๕) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ (ไก่ แพะ เป็ด กบ) จำนวน ๖ ครัวเรือน

๓.๕ การศึกษาดูงาน

๑) จัดทัศนศึกษาดูงานโครงการพัฒนากระบวนการประชาสัมพันธ์ จำนวน ๓ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพโดยการศึกษาดูงานในพื้นที่ขยายผลของศูนย์ฯ ที่ประสบผลสำเร็จ จำนวน ๑๗ ราย

๔. ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่บ้านยาปี เพื่อส่งเสริมพัฒนาอาชีพทางการเกษตร เพิ่มศักยภาพให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาพื้นที่เกษตรของตนเอง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยมีผลการดำเนินงานปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ดังนี้

๔.๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๑) เกษตรกรได้รับการปรับสภาพพื้นที่โดยการปรับปรุงแปลงนาลักษณะที่ ๑ (การปักคันนา) เนื้อที่ ๑๐ ไร่ จำนวน ๓ ครัวเรือน

๔.๒ อบรมหลักสูตร

๑) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกพืชผัก พืชไร่ บนพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด จำนวน ๕ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการอบรมการจัดการธาตุอาหารปาล์มน้ำมันในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ศูนย์สาขา และพื้นที่พระราชดำริให้ดำเนินการ จำนวน ๕ ราย

๔.๓ การสาธิตในพื้นที่

๑) เกษตรกรได้รับการสาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ จำนวน ๕ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้วัสดุปรับปรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ และหินปูนฝุ่น) จำนวน ๕ ราย

๓) เกษตรกรได้รับการสาธิตการผสมปุ๋ยใช้เอง จำนวน ๕ ราย

๔.๔ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

๑) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงดิน (ปุณขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น ปุ๋ยหมัก พีชปุ๋ยสด) เพื่อใช้ปรับปรุงดินทรายและดินเปรี้ยว เพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดินในแปลงเกษตรกรสำหรับการปลูกพืชผัก พืชไร่ และไม้ผล จำนวน ๑๐ ครัวเรือน

๒) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก อาทิ ถั่วพู ถั่วพักยาว ข้าวโพด และอื่น ๆ เพื่อส่งเสริม การปลูกพืชผักบริโภคในครัวเรือนปลอดภัยจากสารพิษ และจำหน่ายสร้างรายได้ในครัวเรือน จำนวน ๕ ครัวเรือน

๕. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๕.๑ การประกอบอาชีพ บ้านยาปี มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๒๗๖ ครัวเรือน ประชากรในหมู่บ้าน มีการประกอบอาชีพ แบ่งเป็น อาชีพภาคการเกษตร จำนวน ๔๑ ครัวเรือน (๑๔.๘๖%) ซึ่งทำการเกษตรผสมผสาน จำนวน ๓๑ (๗๕.๖๑%) เกษตรเชิงเดี่ยว ๑๐ (๒๔.๓๙%) และอาชีพนอกภาคการเกษตร จำนวน ๒๑๖ ครัวเรือน (๗๘.๒๖%) โดยมีการประกอบอาชีพ รับจ้างทั่วไปมากที่สุด รองลงมาประกอบอาชีพ รับราชการ/พนักงานของรัฐ ค้าขาย และอาชีพอื่น ๆ จำนวน ๑๙ ครัวเรือน (๖.๘๘%)

๕.๒ รายได้ประชากร จากการสำรวจข้อมูลรายได้เฉลี่ยประชากรบ้านยาปี (๒๗๖ ครัวเรือน) ของศูนย์ ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ในปี ๒๕๖๘ พบว่า ประชากรมีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ ๑๘๘,๒๔๐ บาท /ครัวเรือน/ปี ซึ่งมีประชากรที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน ๑๕๒ ครัวเรือน (๕๕.๐๗%) และมีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน ๑๒๔ ครัวเรือน (๔๔.๙๓ %) ส่วนประชากรที่มีการประกอบอาชีพเกษตรเป็นอาชีพหลัก มีรายได้ภาคการเกษตรเฉลี่ย ๑๖๓,๘๒๙ บาท /ครัวเรือน/ปี

๕.๓ กลุ่มอาชีพ จากการสำรวจข้อมูลกลุ่มอาชีพในพื้นที่บ้านยาปี ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ในปี ๒๕๖๘ พบว่า มีกลุ่มอาชีพ จำนวน ๓ กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มแปรรูปกระจุต จำนวน ๒๐ราย กลุ่มปลูกผัก จำนวน ๑๕ ราย และกลุ่มผู้ใช้น้ำ จำนวน ๒๕ ราย

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

บ้านยาปี มีเนื้อที่ทั้งหมด ๒,๙๘๔ ไร่ โดยแบ่งเป็น ๑) พื้นที่ใช้สอย จำนวน ๑,๘๒๒ ไร่ เช่น การปลูก ยางพารา ๑,๓๐๖ ไร่ ปาล์มน้ำมัน ๑๘๔ ไร่ ปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้นผสมผสาน ๓๑๓ ไร่ และพืชผักผสมผสาน ๓ ไร่ มะพร้าว ๑๖ ไร่ ๒) พื้นที่ทิ้งร้าง/สามารถใช้ประโยชน์ได้ จำนวน ๓๔๔ ไร่ เช่น ป่าเสื่อมโทรม/พุ่มเสื่อมโทรม ๑๑๒ ไร่ พื้นที่นาร้าง/พื้นที่ยกร่องร้าง ๑๑๓ ไร่ และพื้นที่ลุ่ม/ทุ่งหญ้า ๑๑๙ ไร่ ๓) พื้นที่สาธารณะประโยชน์ จำนวน ๘๑๘ ไร่ เช่น ชุมชน/สถานที่ราชการ ๑๗๕ ไร่ แหล่งน้ำ/บ่อดิน ๖๔๓ ไร่

